

Силабус з навчальної дисципліни «Методи емпіричних досліджень комунікації»

Кафедра журналістики

Загальна інформація про навчальну дисципліну:

назва «Методи емпіричних досліджень комунікації»,

форма навчання денна/заочна,

семестр 9,

кредитів (5 / 150 год.),

лекцій – 30 год., практичних – 15 год., індивідуальна робота – 4 год., самостійна робота – 101 год.

П.І.П. лектора: Стефанець В.Б.

П.І.П. викладача, який веде практичні/лабораторні/семінарські заняття: Стефанець В.Б.

Короткий опис навчальної дисципліни:

Мета: Набуття студентами знань щодо специфіки наукової діяльності, структури і логіки наукового дослідження, змісту й можливостей різних методів наукових досліджень; вироблення умінь і навичок практичного застосування під час проведення досліджень відповідних наукових методів, інтерпретації отриманих даних і написання магістерських дисертацій та наукових статей.

Завдання: Забезпечити підготовку майбутніх спеціалістів до проведення наукових досліджень на високому методологічному рівні, що дозволять вирішувати проблеми об'єктивно, з належним науковим обґрунтуванням;

сформуванню знань з використання методів наукового пізнання для проведення науково-дослідної роботи;

сформуванню умінь студентів ставити перед собою завдання, для вирішення яких потрібний науковий пошук, а також організації, постановки та проведення науково-дослідної роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має набути таких компетентностей:

Знати: специфіку наукової діяльності, критерії науковості знань, місце соціальних комунікацій у гуманітарних науках; процедури й етапи науково-дослідної роботи; основні методи наукових досліджень у соціальних комунікаціях.

Вміти: планувати, організовувати і проводити наукові дослідження у галузі соціальних комунікацій; аналізувати, згортати й узагальнювати інформацію; добирати оптимальні для кожного конкретного завдання методи збирання емпіричних даних, вміти використовувати зазначені методи на практиці; добирати і застосовувати оптимальні методи обробки, аналізу й інтерпретації отриманих емпіричних даних; оформляти результати досліджень згідно з чинними стандартами, складати наукові звіти, готувати наукові публікації.

Перелік мінімуму знань, умінь, навичок, необхідних для подальшої практичної діяльності, що повинні отримати студенти в результаті вивчення дисципліни «Методи емпіричних досліджень комунікації»:

Аналіз контенту медіа, проведення моніторингу, написання наукових тез, оформлення бібліографії, участь у студентській науковій конференції

Структура початкової дисципліни (теми занять)

Тиждень	Назва теми	к-ть год.	Теми СРС
---------	------------	-----------	----------

1	Лекція 1: Мета курсу. Поняття про науку. Специфіка і структура наукової діяльності. Науковий потенціал України. Державна система організації та управління науковими дослідженнями. Кадрове забезпечення. АН України. Наукові ступені, вчені звання. Магістратура. Аспірантура та докторантура.	2	1. Підготувати виступ на тему «Етапи наукового дослідження на прикладі написання моєї магістерської роботи».
	Практичне заняття: Мета курсу. Поняття про науку.	2	
2	Лекція 2: Організаційна структура наукових досліджень в Україні. Форми наукової комунікації: наукові семінари, конференції, конгреси. Бібліометрія. Індекс цитування як показник якості наукового тексту. Типи наукової комунікації. Наукові школи. Їх функції та ознаки. Наукові колективи в галузі соціальних комунікацій. Міжнародне наукове співробітництво. Зв'язки з громадськістю, популяризація результатів дослідження у ЗМІ.	4	1. Підготувати матеріал для друкованого ЗМІ з метою популяризації результатів дослідження своєї магістерської роботи.
	Практичне заняття: Організаційна структура наукових досліджень в Україні.	2	
3	Лекція 3: Джерелознавчі проблеми. Бази даних. Наукові видання. Сайти. Наукові бібліотеки, їх ресурси. Система фахової періодики для публікацій результатів НДР. Газети, журнали, збірники, вісники, реферативні видання, поточна бібліографія, цитат-індекси, спеціалізована комунікація через Інтернет.	4	1. Визначити алгоритм пошуку і добрати джерела інформації до магістерської роботи за базою бібліотеки Вернадського.
	Практичне заняття: Джерелознавчі проблеми.	2	
4	Лекція 4: Організація і форми НДР. Навчально-наукові семінари, участь у наукових гуртках, студентських конференціях, конкурсах на кращу студентську роботу. Види студентських наукових досліджень: реферат, доповідь, курсова робота, наукова стаття, магістерська робота.	4	1. Підготувати наукову статтю згідно вимог на студентську конференцію за темою своєї магістерської роботи.
	Практичне заняття: Організація і форми НДР.	1	

5	Лекція 5: Критерії науковості знань. Історія вивчення питання. Постановка проблеми. Об'єкт і предмет дослідження. Робоча термінологія. Завдання і мета дослідження. Актуальність та новизна. Методологія дослідження. Науковий метод. Вимоги до наукових методів та їх роль у наукових пошуках. Методологічна основа дослідження.	4	1.Підготувати доповідь на тему «Структура магістерської роботи та вимоги до змісту окремих розділів. Об'єкт і предмет дослідження. Мета і завдання. Методи».
	Практичне заняття: Критерії науковості знань.	2	
6	Лекція 6: Описові методи. Аналіз документів Історичний метод (компаративний, архівне дослідження). Біографічний метод. Класифікація. Типологічний аналіз. Тип видання як модель. Аналіз документів. Їх класифікація. Риторичний, когнітивний і дискурсивний підходи. Контент-аналіз. Його категорії.	4	1.Підготувати реферат на тему «Класифікація видань як перший етап моделювання ЗМІ».
	Практичне заняття: Описові методи. Аналіз документів	2	
7	Лекція 7: Метод мовленнєвого впливу. Спостереження. Його різновиди. Переваги і недоліки методу. Моніторинг. Оцінювання. Поняття репрезентативної вибірки. Класифікація опитувань. Класифікація інтерв'ю.	4	1.Підготувати реферат на тему «Види маніпуляційних технологій у новинних випусках «Чернівецького променя».
	Практичне заняття: Метод мовленнєвого впливу.	2	
8	Лекція 8: Обробка результатів дослідження. Посилання на джерела. Систематизація виписок. Ведення досьє, організація картотек. Ілюстративні і зображальні матеріали. Фіксація і використання аудіоматеріалів, відеоінформації, матеріалів Інтернету. Підготовка мультимедійної презентації дослідження. Система бібліографії. Оформлення списку використаної літератури. Оформлення висновків. Види додатків. Оформлення титульної сторінки. Допоміжні покажчики. Написання анотації.	4	1.Оформити список використаної літератури згідно вимог до своєї магістерської роботи. 2.Підготувати доповідь на тему «Достовірність даних і доказовість висновків у моїй магістерській роботі».
	Практичне заняття: Обробка результатів дослідження.	2	

Рекомендована література:

Основна

1. Іванов В.Ф. Соціологія масової комунікації. – К. : КНУ, 2000. – 210 с.
2. Іванов В.Ф. Теоретико-методологічні основи вивчення змісту масової комунікації. – К. : КНУ, 1996. – 204 с.
3. Різун В.В., Скотникова Т.В. Методи наукових досліджень у журналістикознавстві : Навчальний посібник. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Преса України, 2008. – 144 с.

Додаткова

1. Вимоги до наукових статей у фаховому виданні // Бюлетень ВАК України. – 2003. – № 1. – С. 2.
2. Вимоги до публікацій в електронному фаховому виданні // Бюлетень ВАК України. – 2004. – № 11. – С. 4–6.
3. Зразок оформлення наукових робіт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://journ.univ.kiev.ua/about/forstudents>
4. Костенко Н.В., Іванов В.Ф. Досвід контент-аналізу : Моделі та практики : Монографія. – К. : Центр вільної преси, 2003. – 384 с.
5. Мониторинг и оценка : Метод. рек. / Міжнародний Альянс з ВІЛ/СНІД (Alliance) / Татяна Дешко (гл.ред.). – К., 2004. – 128 с.
6. Непийвода Н.Ф. Сам собі редактор : Порадник з української мови. – К. : Українська книга, 1998. – 238 с.
7. Опитування громадської думки : Посібник для журналістів і політиків / Ірина Бекешкіна (уклад.,ред.), Тетяна Герасименко (пер.з англ.). – К. : Фонд "Демократичні ініціативи", 2005. – 88 с.
8. Паспорти спеціальностей [Електронний ресурс] – Режим доступу : http://www.journ.univ.kiev.ua/nauka/naukova_stor/Pasport_CK_VAK.pdf
9. Скотникова Т.В. Ключові слова і ключові моменти змісту у спеціалізованій пресі // Мова, суспільство, журналістика / Матеріали XIV міжнародної науково-практичної конференції з проблем функціонування й розвитку української мови / За редакцією В.В. Різуна, А.І. Мамалиги . – К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. – С. 103–110.
10. Скотникова Т.В. Модернізація стилю у спеціалізованій пресі // Стил і текст. – 2007. – № 8. – С. 162–166.
11. Скотникова Т.В. Підходи до редагування повідомлень у спеціалізованих часописах // Стил і текст. – 2006. – № 7. – С. 234–243.

Форма контролю та оцінювання результатів навчання: Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента та ін. Формою підсумкового контролю є залік. Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточне тестування та самостійна робота				Підсумковий тест (залік)				Сума	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
7	8	8	7	8	7	8	7		